

NORSK OLJEMUSEUM

ÅRBOK 2013

Klimakrisen – varslet og uunngåelig?

Den globale klimakrisen truer oss! Alle snakker om den. Diskusjonen omkring energi og klima minner stadig mer om en grundig varslet krise som langsomt kryper inn på oss – uten at vi tilsynelatende er i stand til å møte den med effektive tiltak.

Verden trenger mer energi. Mer energi gir økte utslipp. Det kan fort gå galt.

Dette er introduksjonen til den nye utstillingen miljøvernministeren åpnet på Norsk Oljemuseum i 2013 med tittelen ENERGI – problemet eller løsningen?. Formålet er å belyse ett av vår tids store samfunnsproblemer – klimautfordringen. Museet ønsker på denne måten å vise hvordan befolkningsvekst, økt energiproduksjon, velferdsutvikling og klimagassutslipp henger sammen – og skaper dilemmaer. Vi spør: Klima eller olje? Klima eller naturvern? Klima eller velferd? Vår ambisjon er at utstillingen både skal provosere og engasjere – og skape økt innsikt i den aktuelle energi- og klimadebatten.

Den norske oljeproduksjonen utgjør i dag 2-3 prosent av verdens samlede produksjon – og vår andel av klodens påviste oljereserver er mindre enn en prosent. Norges andel av samlede globale klimagassutslipp utgjør mindre enn en promille. Når IEA signaliserer at verden trenger norsk olje og gass – fordi den globalt forurensar mindre enn andre fossile kilder – er det lett å forstå at produksjonskutt ikke blir et hett tema i den hjemlige klimadebatten.

På den globale scenen hører vi fortsatt ekkoet av utviklingen i øst der Kina og India til sammen i gjennomsnitt åpner fire nye kullkraftverk hver uke! Selv om disse er basert på den mest moderne teknologien er utslippene av klimagasser fra disse anleggene over dobbelt så høye som fra et moderne gasskraftverk. I Europa blir gasskraftverk nedstengt og fortrent av priskonkurranse fra kraftproduksjon basert på billig kull importert fra USA. Dette er verken smart eller godt for det globale klimaet.

Finn E. Krogh (f. 1959) er direktør ved Norsk Oljemuseum. Han er utdannet cand. polit. ved Institutt for Administrasjon og Organisasjonsvitenskap ved Universitetet i Bergen. Gjennom hovedfagsstudiet var han knyttet til forskningsprosjektet; Politisk styring av petroleumsvirksomheten, med reorganiseringen av Statoil som tema for hovedfagsavhandlingen (1987). Krogh har tidligere arbeidet som konsulent i Norwegian Petroleum Consultants i Bergen og vært prosjektleder/direktør for Norsk Villakssenter i Lærdal.

IEAs Current Policies-scenario forteller oss at 80 prosent av verdens energibehov de nærmeste 15-20 årene vil bli dekket av fossile kilder med stort potensiale for utslipp av klimagasser. Dersom dette skjer er det overhengende sannsynlig at utslippene vil stige og at kloden i løpet av de neste 50-100 årene vil oppleve en markert temperaturøkning, stigende havnivå, uvær og sviktende matproduksjon – alt sammen et varslet resultat av overforbruk av ressurser og utslipp av klimagasser som skaper katastrofale endringer i livsbetingelsene på jorda.

Togradersmålet til FNs klimapanel kan virke fjernt. Eller skal vi velge å tro på at summen av politiske vedtak blant verdens nasjoner, de frie energi-markedene, utvikling av ny teknologi og forbrukermakt skal klare å dreie utviklingen i en mer bærekraftig retning? Så langt må vi dessverre konstatere at overnasjonale politiske organ ikke fungerer – og at klimatoppmøtene er blitt en serie bekræftelser på global politisk avmakt. Samtidig er produksjon og salg av energi hovedsakelig styrt av selskaper som skal realisere sine egne økonomiske målsettinger – som ikke nødvendigvis er til klimaets beste. Og forbrukere verden over vil fortsette å kjøpe tilgjengelige varer og tjenester som øker opplevelsen av velstand – og som krever mer energi.

Og dette bør ikke komme som noen overraskelse. Det er et helt sentralt funn innen stats- og organisasjonsvitenskapelig forskning at det er ekstremt vanskelig å gjennomføre endringer i samfunnsstruktur og menneskelig atferd som innebærer vesentlige konsekvenser for organisasjoner og enkeltmennesker. Kraftige omstillinger og reell endring skjer – dessverre – bare som følge av kriser.

Forhåpentligvis er denne erkjennelsen for pessimistisk – men foreløpig er det vanskelig å se hvordan vi skal unngå den klimakrisen som er grundig varslet.

Stavanger, 16. mai 2014

Finn E. Krogh
Direktør